

Stanovisko SP ČR k [doporučením](#) Evropské komise týkající se národního energeticko-klimatického plánu České republiky ze dne 18. prosince 2023

Svaz průmyslu a dopravy České republiky zdůrazňuje, že v rámci vypracování konečné verze českého vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu (dále jen NKEP) je potřebné zohlednit řadu relevantních doporučení Evropské komise.

Níže je proto uvedena detailní reakce Svazu na jednotlivá doporučení.

K doporučení EK zvýšit ambice ve snižování emisí

- Výsledky modelu SEEPIA poukazují na splnění cíle v oblasti snižování emisí. Není nám proto jasné, proč EK požaduje dále navýšit ambice v této oblasti, za SP ČR jsme s oblastí snižování emisí a navrženými opatřeními souhlasili.

K oblasti zdrojové přiměřenosti

- EK na str. 6 konstatuje: “On the electricity sector, despite the plans to further develop nuclear power, the phase-out of coal still raises the question of resource adequacy in the electricity system.”
- V souladu s předchozími komentáři SP ČR, toto téma by mělo být diskutováno se zapojením SP ČR jako zástupce průmyslu, jelikož se jedná o stěžejní oblast z hlediska zajištění bezpečnosti dodávek pro průmyslovou výrobu. Možný problém přitom zcela očividně vnímá i Evropská komise. Zajištění stability bezpečnosti dodávek elektřiny je kritické nejen pro současný chod průmyslu, ale i pro jeho transformační aktivity, které jsou bezprostředně spojeny s rapidním nárůstem spotřeby elektřiny. Kvůli bezpečnosti dodávky je proto zapotřebí usilovat o zavedení mechanismů pro co nejrychlejší zajištění dostatku říditelných zdrojů. A to tak, aby se domácí říditelná kapacita pohybovala mírně nad úrovní špičkové spotřeby (po zohlednění případné demand side reponse) – pro zajištění nákladově co nejefektivnějšího systému.

K doporučení zvýšit ambice u OZE

- Ke konkrétní výši cíle se SP ČR nevyjadřuje. Nastavení cíle nesmí ohrožovat konkurenceschopnost průmyslu z pohledu nákladů na energie. Rovněž by před změnou cíle měl být dopočítán minimálně sektor tepla a ideálně i ostatní podcíle, viz i níže. Odkazujeme zde zároveň na naše dřívější připomínky k modelování, omezení vstupů do modelování apod.
- Souhlasíme s doporučením doplnit konkrétní opatření v oblasti rozvoje OZE, toto byly i naše připomínky k textu NKEP. V textu zcela chybí, jakým způsobem se budou implementovat akcelerační zóny (což jsme komentovali i v rámci plánu legislativních prací vlády a na dalších fórech).

- V této souvislosti upozorňujeme (opětovně) na potřebu identifikovat v NKEP vyvolané investice do elektroenergetických či plynárenských soustav, nebo CCUS (typicky je vhodné oddělit vyvolané investice růstem OZE od běžné obnovy soustavy, zahrnout případný cenový dopad na řízení soustavy, tato data by měla být k dispozici a měla by být v NKEP specifikována).
- Také chybí nastavení konkrétních subcílů, jak je požadováno RED (toto jsme v minulosti také komentovali), konkrétně pro plnění indikativního cíle pro OZE v průmyslu, vytápění a chlazení, dálkovém vytápění, RFNBO / pokročilá biopaliva v dopravě. S ohledem na význam podílu OZE v sektoru vytápění a chlazení doporučujeme dopracování tohoto cíle věnovat náležitou pozornost. Je třeba diskutovat a stanovit přístup státu a opatření k podpoře naplnění těchto dílčích cílů (viz příklady uvedené Komisí atd.).
- Souhlasíme s komentářem EK, že v plánu je nedostatečný důraz na oblast obnovitelných plynů.

K oblasti energetických úspor

- SP ČR upozorňuje, že dle modelování ČR nikdy nedosáhne úspor, které si vytyčila v NKEP. SP ČR v minulosti nebyl proti tomu stanovit si cíle pro energetickou účinnost přesně dle vzorce ve směrnici, ale je nutné k tomu mít vysvětlení, proč tyto cíle nebude možné plnit - proč NKEP nestanovuje konkrétní opatření, kterými by cíle dosáhl. Například prostřednictvím domodelování opatření pro plnění cíle a jejich ekonomické nenávratnosti, příliš vysokým nákladům a tudíž sociální citlivosti apod.
- Domodelování plnění cílů je potřebné v každém případě, pro dokreslení celkového obrázku, co by znamenalo cíle pro účinnost plnit. Na absenci opatření vedoucích přímo k plnění cíle nakonec upozorňuje i Evropská komise (zde ale s Komisí nemůžeme zcela souhlasit, protože příloha obsahuje několik desítek stránek popisujících existující a plánovaná opatření).

K doporučení zahrnout opatření na zvýšení flexibility systému, včetně hodnocení potřeb

- SP ČR určitě souhlasí s potřebou řešit zdroje flexibility, a to pro všechny časové horizonty a s ohledem na sezónnost (tj. krátkodobá ale i dlouhodobá flexibilita). Zároveň bychom ale rádi upozornili, že relevantní legislativa (změny designu trhu s elektřinou) byla přijata půl roku po oficiálním deadlinu pro odevzdání NKEP a není doposud formálně schválena a publikována v úředním věstníku. Plány pro flexibilitu mají ČS vypracovat do půlroku od publikace - tj. není zřejmě realistické toto doplnit do NKEP.

Další komentáře

- Určitě souhlasíme s doporučením zaměřit se více na net-zero projekty, včetně energeticky náročného průmyslu. Zdůrazňovali jsme, že NKEP (ale i SEK) musejí být doprovizeny robustní analýzou nákladů a potřeb investic pro průmysl. Toto se prolíná i s doporučením EK.
- Nadále upozorňujeme, že průmysl (zejm. energeticky náročný), jeho potřeby, vč. přístupu k ochraně konkurenceschopnosti (připomínka Komise č. 16), a dopady tranzice jsou v NKEP řešeny nedostatečně, přestože jde o sektor, který rovněž musí projít intenzívní a včasnou transformací, s významným vlivem na plnění evropských cílů.
- Z hlediska podpory inovací by měla ČR odkázat mj. na národní strategii RIS3.
- Evropská komise upozorňuje také na potřebu doplnit oblast financování tranzice a makroekonomických dopadů. S tímto SP ČR plně souhlasí, několikrát jsme na toto upozorňovali v rámci přípravy dokumentu.

- Evropská komise sděluje, že NKEP jasně nepopisuje realizovaná opatření na snížení poptávky po plynu. S tímto nemůžeme zcela souhlasit, jelikož velký pokles poptávky směrem ke 2030 neočekáváme s ohledem na plánovaný odklon od uhlí – očekáváme úroveň spotřeb ca jako před krizí. V souvislosti s tím je nutné upozornit na nedostatečné pevné výstupní kapacity z Německa do ČR, které by naopak plán řešit měl.
- Evropská komise vytýká nedostatečný detail v oblasti zavádění vodíku. Navrhujeme do NKEP zmínit vybrané specifické cíle z aktualizované Vodíkové strategie ČR 2024, včetně importních koridorů.
- Rovněž souhlasíme s doporučením EK zapojit se do regionálních iniciativ týkajících se mimo jiné vodíku a OZE. Spolupráce, která aktuálně probíhá v rámci českého předsednictví V4 by se tak mohla úspěšně rozšířit i na další sektory a na další členské státy. V případě iniciativy CESEC doporučujeme koordinaci se Slovenskem.
- Postrádáme provázané řešení snižování emisí z vytápění domácností, které bude ovlivňováno:
 - Ukončením dodávek tříděného uhlí
 - Rozvojem teplárenství využívajícího nízkoemisní zdroje energie, včetně plynu
 - Náhradou existujících systémů individuálního vytápění tepelnými čerpadly a dálkovým vytápěním
 - Náhradou zemního plynu obnovitelnými plyny nebo jiným způsobem vytápění
 - Zateplováním budov
 - Rozvojem kogeneračních řešení

Kombinace těchto vlivů bude mít zásadní dopad jak na spotřebu energie vcelku, tak na formu její distribuce a na flexibilitu celého systému. Z plánu není zřejmá ucelená koncepce (např. v Německu mají municipality zkoumat, jaký způsob je lokálně nejvhodnější, u nás jen zavádíme selektivní podpory vybraných technologií).

- Součástí strategie v NKEP je využití technologií CCS a CCU, nicméně NKEP neobsahuje ani cíle, ani cesty, nemluvě o konkrétních finančních a nefinančních opatřeních k jejich dosažení. Toto opomenutí významným způsobem ohrožuje jejich realizaci.

Kontaktní osoba pro komentáře a připomínky:

Mgr. ZUZANA SÁDLOVÁ, MBA

Manažerka pro energetiku

Sekce hospodářské politiky

Telefon: 225 279 204 | Mobil: 703 154 238

zsadlova@spcr.cz | www.spcr.cz